

Prameny spojují a přinášejí nové zkušenosti

Česko-německé příhraničí je bohatou pramennou oblastí. Dnes tyto prameny již přes rok spojují vědce i studenty ze tří univerzit – České zemědělské univerzity v Praze, Technické univerzity v Liberci a univerzity IHI Zittau (TU Dresden).

Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung. Evropská unie. Evropský fond pro regionální rozvoj.

Projekt: Prameny spojují krajiny a státy - environmentální vzdělávání a kooperace v regionu Liberec-Zittau reg. č. 100249739, byl podpořen z prostředků Evropské unie, v rámci Programu spolupráce na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2014 – 2020.

Nen jen odborníci, ale i studenti z oborů hydrochemie, hydrologie, ekologie, geologie, ale také kulturní geografie, kartografie či geoinformatiky se setkávají a předávají si své zkušenosti a poznatky. Co se za minulý rok událo? Jak bude spolupráce pokračovat dál? O tom všem bychom vás chtěli informovat v tomto článku.

Workshop v Zittau

O začátku našeho projektu jsme psali v Živé univerzitě 2/2016. Téměř po roce jsme bohatší o zážitky ze tří workshopů a o výsledky téměř ročního bádání. První workshop se konal na půdě univerzity IHI Zittau (Německo) v květnu minulého roku. Setkání probíhalo tři dny a vzhledem k počátku našeho projektu se zaměřilo především na metodiku terénních odběrů. Workshop byl naplněn metodikami hydromorfologického popisu pramene, odběru vody, sedimentu, makrozoobentosu, získávání fytoecologického snímku a mnoha dalšími tak, aby se všechny skupiny projektového týmu s těmito postupy obeznámily a aby zapojení vědci a studenti byli schopni vzorko-

vat prameny do svých prací. Samozřejmě nás zahraniční kolegové vzali také do laboratoře a podělili se s námi i o metodiky, které využijí při přípravě a analýze vzorků vody.

Žitavský workshop tak odstartoval rok plný skvělé spolupráce. Na více než 40 vybraných pramenech náš česko-německý tým pravidelně odebíral vzorky vody, sedimentu a vodní bioty. Studenti ze všech tří univerzit se účastnili terénních výjezdů a naučili se vše potřebné k vlastní samostatné práci v terénu. Zatímco v Německu naši kolegové zpracovávali a analyzovali vzorky vody, u nás na ČZU jsme se věnovali sedimentům, vodní biotě a vegetaci a naši kolegové z Liberce sbírali data o geologii prameništ, ale také o jejich historii a využití lidmi v minulosti i současnosti. Soustředili se rovněž na jejich pojmenování před válkou a dnes a na legendy, rituály a příběhy, které jsou s prameny spojené.

Workshop v Praze

Dalším milníkem našeho projektu se na podzim roku 2016 stal v pořadí druhý workshop, který se konal na půdě České zemědělské

Rozebírání lapačů a separace makrozoobentosu studenty z ČZU a IHI Zittau.

Laboratoře IHI Zittau: Zleva prof. Komínková (ČZU) a studenti IHI Zittau a TU Liberec.

Zraková a čichová kontrola vzorku vody: Studenti TUL a Matthias Kaendler, vedoucí týmu IHI Zittau (vpravo).

univerzity v Praze. Odborníci pražského projektového týmu přivítali své německé i liberecké kolegy, ale i nové studenty, kteří projevili chuť se zapojit do našeho projektu, úvodní přednáškou profesorky Dany Komínkové o významu vody, jejích vlastnostech a anomáliích. Dále účastníci navštívili hydrochemické laboratoře, kde měli možnost se nejen seznámit s metodikami používanými v rámci projektu, ale měli možnost dozvědět

Účastníci v hydrochemických laboratořích měli možnost seznámit se s metodikami používanými v rámci projektu

se také něco o sobě. Dostali totiž příležitost, aby zpracovali vlastní biologický materiál (vlasy) a zjistili koncentrace těžkých kovů ve svém těle. Vyzkoušeli si náročnost rozebírání a separace lapačů makrozoobentosu a několik jednoduchých pokusů dokazujících známé anomálie vody.

Doktor Michal Bílý pak zavedl účastníky workshopu do světa vodní fauny, seznámil je s jednotlivými taxonomickými skupinami

a jejich zastoupením ve vodním prostředí. V našem nabitém programu nesměla chybět ani docentka Kateřina Berchová se svou ukázkou vegetace prameništ a jejich významu. Náročný program workshopu byl doplněn večerní návštěvou Muzea pražského vodárenství v Podolí a připravenou terénní hrou v krásném prostředí Šárceckého údolí.

Workshop v Liberci

Workshopové mezidobí opět vyplnila pilná práce všech týmů a zpracování vzorků nasbíraných v sezoně 2016. Zatím nejčerstvější událostí byl poslední workshop, který se konal v květnu tohoto roku. Záštitu nad workshopem převzala tentokrát Technická univerzita Liberec. Kolegové z Liberce nám ukázali, jak využít své telefony a tablety pro mapování v terénu. Seznámili nás rovněž s tají a krásami geologie okolí Liberce, vysvětlili nám procesy vytváření map a v neposlední řadě nás seznámili i se svým výzkumem humanitní geografie.

Co bude dál? V tomto roce nás poprvé čeká letní škola (17.–22. 9. 2017). V rámci těchto

šesti dnů se budou moci noví účastníci seznámit s kompletní náplní projektu, metodikami práce a navázat kontakty s odborníky všech zmíněných oborů. Proto bychom rádi tímto článkem oslovili studenty se zájmem o další vzdělávání a vyzvali je k účasti na této akci.

Program projektu je opravdu nabitý, a to nás ještě čekají bezmála dva roky, ve kterých do našeho výzkumně-vzdělávacího projektu zahrneme širokou veřejnost a další stupně vzdělávání.

V průběhu příštích měsíců se naše přeshraniční spolupráce bude nadále rozvíjet a povede k vytvoření dlouhodobé kooperační sítě s partnerskými univerzitami. Hlavními výzkumnými výstupy projektu budou geodatabáze a atlas pramenů v oblasti Liberec–Zittau, jednotná přeshraniční metodika klasifikace a hodnocení kvalit pramenů a interaktivní webový průvodce zájmovým územím a problematikou pramenů. Pokud se chcete stát jeho součástí nebo sledovat výsledky, stačí sledovat naše webové stránky: <http://prameny.tul.cz> nebo Facebook – Prameny spojují krajiny a státy.

